

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU
INTERDYSCYPLINARNEGO ds.
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE SZPOTAWA ZA 2015 ROK.**

Szprotawa 21 marzec 2016r.

Zobowiązana na mocy § 14 Uchwały Nr VII/48/2011 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 31 marca 2011r., w sprawie trybu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania - składam Wysokiej Radzie sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2015 rok.

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnienia wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Zarządzeniem Nr 0050/176/2015 Burmistrza Szprotawy z dnia 29 października 2015r., po raz drugi powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r poz. 1390). Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa ośmiu specjalistów z różnych dziedzin, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują oraz podejmując skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą jak również przeciwdziałanie temu zjawisku na terenie Gminy Szprotawa.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi :

- Jolanta Łączak – przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Renata Szlachta – zastępca przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Donata Hejnosz – sekretarz Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Zdzisław Wilczyński – członek Zespołu – lekarz rodzinny,
- Krystian Staniaszek – członek Zespołu – przedstawiciel Policji,
- Cecylia Brodzińska - członek Zespołu – Dyrektor ZS w Wiechlicach,
- Joanna Lesisz – członek Zespołu– kurator specjalista Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Teresa Stapurewicz – członek Zespołu– przedstawiciel organizacji pozarządowej Caritas,

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Burmistrza Szprotawy oraz porozumień o współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zawartych między Burmistrzem Szprotawy a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Szprotawie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania określone w Uchwale NR LXX/510/10 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 28 października 2010r, w sprawie „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2010 – 2016 ”.

Zasadniczym celem Zespołu jest:

- 1) budowanie lokalnego systemu opieki i wsparcia oraz podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 2) zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) wdrażanie rozwiązań systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 4) edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół tworzy Grupy Robocze, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkami grup roboczych mogą być członkowie Zespołu lub inni pracownicy wyżej wymienionych instytucji ustaleniu (powołaniu) do pracy w grupie przez Przewodniczącego Zespołu.

Do zadań grup roboczych należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech podstawowych perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie wymaga podejścia interdyscyplinarnego skierowanego zarówno do ofiar przemocy, świadków jak i sprawców.

W roku ubiegłym Zespół Interdyscyplinarny inicjował i koordynował działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Szprotawa. Spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały pięciokrotnie w terminach: 26 stycznia 2015r,

4 marca 2015r, 8 czerwiec 2015r, 4 września 2015r i 19 listopada 2015r.

W ramach działalności z zakresu profilaktyki Zespół Interdyscyplinarny zaprojektował i rozpowszechnił w miejscach widocznych i do tego przeznaczonych (w Urzędzie Miejskim, Powiatowym Urzędzie Pracy, Przychodniach Praktyk Lekarskich, Ośrodku Pomocy Społecznej, Placówkach Oświatowych, Caritasie, Policji) plakat informacyjno – edukacyjny „ Porozumienie bez Przemocy” zadedykowany wszystkim osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz świadkom przemocy który w swojej treści zawiera informacje o możliwości bezpośredniego telefonicznego i e-mailowego informowania odpowiedzialne służby i instytucje za udzielenie pomocy w sytuacjach kryzysowych. Nawiązał współpracę z czterema placówkami szkolnymi w których obok plakatów umieścił „ Niebieskie Skrzynki ” w celu pozyskania anonimowych informacji o skali przemocy w szkole i rodzinie. Dodatkowo jako jeden z elementów kontroli społecznej z zakresu reagowania na przemoc domową oraz jako alternatywa dla innych form informowania i badania skali zjawiska założył adres e- mail : zi@ops-szprotawa.pl. Rozbudował zakres informacji o dane dotyczące funkcjonowania serwisów informacyjnych m.in. portalu Lubuska Niebieska Tarcza oraz Pomoc on – line.

W ramach działań profilaktycznych, wychodząc naprzeciw osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz osób pokrzywdzonych przestępstwem i ich rodzin w Szprotawie przy ulicy Krasińskiego 23, w okresie od 01.01.2015r do 31.12.2015r działał punkt bezpłatny porad prawnych i psychologicznych. Dyżury pełnili wolontariusze specjaliści z Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet BABA w każdą drugą sobotę miesiąca. Dodatkowo Zespół Interdyscyplinarny pozyskiwał bezpłatne edukatory w formie broszur, informatorów, plakatów i ulotek o tematyce interwencyjnej z zakresu przeciwdziałania przemocy, które udostępniał wszystkim zainteresowanym przedmiotową tematyką.

Wzorem lat ubiegłych w ramach corocznej akcji „ Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem” w dniach 23 – 28 luty 2015r zorganizowano dyżury zaangażowanych przedstawicieli poszczególnych jednostek i instytucji polegających przede wszystkim na udzielaniu porad ofiarom przestępstw na temat przysługujących im uprawnień i ochrony prawnej.

Dbając o edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy i mając na uwadze dobro poszkodowanych Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Komisją ds. Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych w dniu 20 listopada 2015r, zorganizował szkolenie. Realizatorem szkolenia było Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” z Krakowa.

Tematyka szkolenia obejmowała II moduły:

I Moduł : dopalacze – problem (nie) do rozwiązania.

II Moduł : wykorzystywanie seksualne dzieci.

Szkolenie adresowane było do osób pracujących w grupach roboczych oraz w zespole interdyscyplinarnym, które na co dzień realizują zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W szkoleniu wzięły udział 44 osoby. Wszyscy uczestnicy szkolenia zostali zaopatrzeni w materiały dydaktyczne.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącej Zespołu ogółem wpłynęły 69 „ Niebieskie Karty ”. Podmiotami sporządzającymi były Policja - 65 szt. i Pomoc Społeczną – 4 szt.

W ramach procedury powołano 69 grup roboczych i odbyto 178 spotkań. Średni czas realizacji jednej procedury „Niebieskie Karty” trwa od ok.5 do 8 miesięcy. W roku ubiegłym zakończono procedurę w 23 rodzinach, natomiast 46 spraw przeszło na rok następny.

Podstawowym zadaniem grup roboczych w trakcie trwania procedury jest opracowanie planu bezpieczeństwa w ramach którego najczęściej podejmowane dziania to : wielomiesięczne oddziaływania prewencyjne prowadzone przez Policję w miejscu zamieszkania rodzin, działania w ramach pracy socjalnej prowadzone przez pracowników socjalnych, bieżąca współpraca ze sprawującymi dozór kuratorami karnym i kuratorami rodzinnymi oraz pedagogami i psychologami ze szkół, podejmowanie prób odizolowania sprawców przemocy poprzez składanie wniosków do Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: o zastosowanie nakazu opuszczenia lokalu lub / i zakazu zbliżania się oraz składanie wniosków o podejrzeniu popełnienie przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad osobą najbliższą z art.207 Kodeksu Karnego. Kierowanie osób do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc i sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych. Ponadto, wnioskowanie do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szprotawie w sprawie wszczęcia postępowania zmierzającego do ustalenia uzależniona od alkoholu w celu zobowiązania do podania się leczeniu odwykowemu przeciwalkoholowemu, kierowanie osób nadużywających i uzależnionych od alkoholu, na terapię ambulatoryjną, do lekarza psychiatry i grup wsparcia, kierowanie do psychologa, prawnika, mieszkań chronionych oraz udzielanie informacji na temat możliwości skorzystania z oferty pomocowej Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet BABA w Zielonej Górze, które świadczy pomoc osobom pokrzywdzonych przestępstwem i uwikłanym w przemoc.

Ogólnie pojęta przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym i trudno jest jednoznacznie ustalić jej wymiar. Z działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” przez Policję i Ośrodek Pomocy Społecznej – upoważnionych do zwalczania przemocy domowej wynika, że w roku 2015 – w porównaniu do roku 2014 zmniejszyła się zarówno liczba ofiar, jak i liczba podejrzewanych o stosowanie przemocy wobec najbliższych członków rodziny. Obrazuje to poniższa tabela.

	2014r	2015r
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	83	69

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interwencji, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców a Jednostki Samorządu Terytorialnego do tworzenia programów profilaktycznych. W roku ubiegłym na mocy podpisanego porozumienia z Departamentem Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o wsparcie realizacji zadania publicznego w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” gmina Szprotawa pozyskała 24 000.00 zł na realizację projektu osłonowego z priorytetu II. zwiększenie dostępności do działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - pod tytułem „Porozumienie bez Przemocy” całkowity koszt projektu wyniósł 30 000.00 zł (wkład własny 20 % = 6 000.00 zł).

Celem projektu było rozszerzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocy, rozwój oddziaływań psychoterapeutycznych skierowanych do osób dotkniętych przemocą. Realizatorem projektu i organizatorem działań był Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach trwającego od sierpnia do grudnia roku ubiegłego przedmiotowego projektu zrealizowano następujące działania:

- 1) zorganizowano promocję projektu „Porozumienie bez Przemocy”
- 2) utworzono i doposażono punkt wsparcia i konsultacji dla ofiar przemocy,
- 3) zorganizowano kurs samoobrony dla kobiet ofiar przemocy,
- 4) zorganizowano szkolenie - „ Wykorzystywanie seksualne dzieci”
- 5) przeprowadzono badanie środowisk w których występuje przemoc, zakończone raportem,

- 6) przeprowadzono kampanię społeczną „ Biała Wstążka”
- 7) wydano poradnik dla rodziców „ Bije tylko słaby”
- 8) zapewniono możliwość skorzystania z bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych oraz indywidualnych terapii dla ofiar przemocy i osób współzależniowych.

Realizacja Programu w roku 2015 stanowiła zarówno kontynuację działań zainicjowanych w roku 2014, jak i wdrożenie nowych.

Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie, bez wątpienia istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem tego zjawiska jest obok doskonalenia kadr – właściwe współdziałanie lokalnych instytucji. Zasadnym jest zatem ciągle usprawnianie i wzmacnianie tej współpracy. Podsumowując, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Szprotawa były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach. Wypracowane kierunki i standardy działań podejmowane były zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”.

Opracowała:

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

Jolanta Łączak

Szprotawa dn. 21 marzec 2016r.